

**Powiatowy Urząd Pracy
w Dąbrowie Górniczej**

**Działania
Powiatowego Urzędu Pracy
w Dąbrowie Górniczej
w zakresie ograniczania bezrobocia
w 2002 r.
(SPRAWOZDANIE)**

luty 2003

**„Siła osób i instytucji w działaniu
na rzecz zatrudnienia bezrobotnych
wynika z przekonania, że praca to nie tylko
kategoria produkcyjna czy usługowa,
ale przede wszystkim wartość nadająca
głębszy sens ludzkiemu życiu, pozwalająca
człowiekowi „mieć i być” z pożytkiem dla
siebie i społeczeństwa.”**

/ Stanisław Suchy

„Jak zdobyć zawód i pracę ?” /

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
I. Charakterystyka dąbrowskiego bezrobocia	5
II. Działania Powiatowego Urzędu Pracy w zakresie ograniczania bezrobocia	13
II.1 Pośrednictwo pracy	14
II.2 Poradnictwo zawodowe	16
II.3 Programy rynku pracy finansowane z Funduszu Pracy	19
II.4 Program aktywizacji bezrobotnych finansowany z budżetu miasta	27
II.5 Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	28

Wstęp

Bezrobocie jako problem społeczny na stałe wpisało się w naszą rzeczywistość społeczną. Jest zjawiskiem niekorzystnie wpływającym na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia osób, które dotyka.

Brak pracy prowadzi do obniżenia standardu życia, wywołuje pojawienie się poczucia krzywdy, frustracji, sprzyja izolacji społecznej, staje się czynnikiem utraty kwalifikacji zawodowych, pogarsza stan zdrowia, wpływa na wzrost konfliktów społecznych i zachowań patologicznych.

Do podejmowania działań w imieniu Państwa, mających na celu łagodzenie negatywnych skutków bezrobocia powołane zostały Powiatowe Urzędy Pracy. Podstawową funkcją, którą winny wypełniać, jest podtrzymywanie aktywności zawodowej i aktywizacja osób pozostających bez pracy oraz rozwiązywanie trudności zatrudnieniowych tych, którzy tego chcą, poprzez skuteczne konfrontowanie podaży i popytu na rynku pracy.

Niniejsze sprawozdanie ma na celu przedstawienie takich właśnie działań, realizowanych w 2002 r. przez Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej, oraz dokonanie oceny ich efektywności.

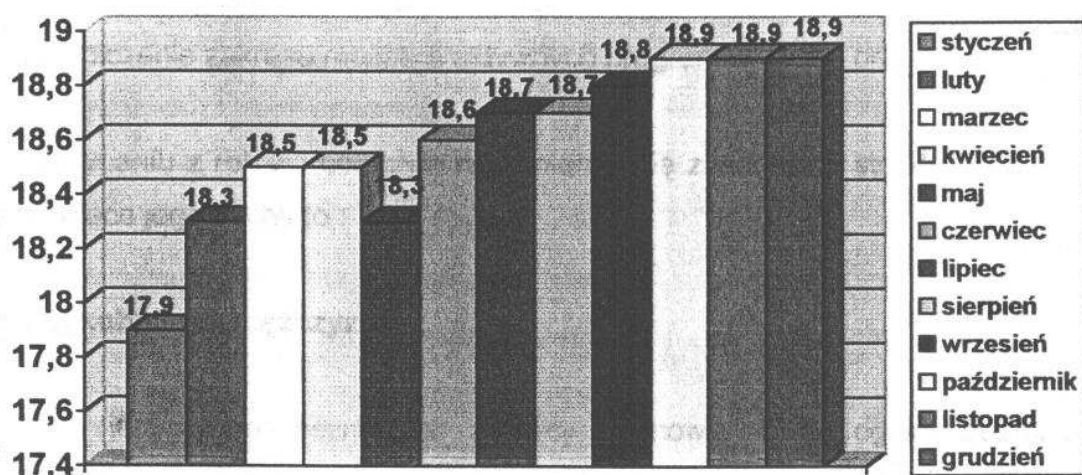
Faint, illegible text at the top of the page, possibly a title or header.

Year	Category 1	Category 2	Category 3	Category 4
1980				
1981				
1982				
1983				
1984				
1985				
1986				
1987				
1988				
1989				
1990				

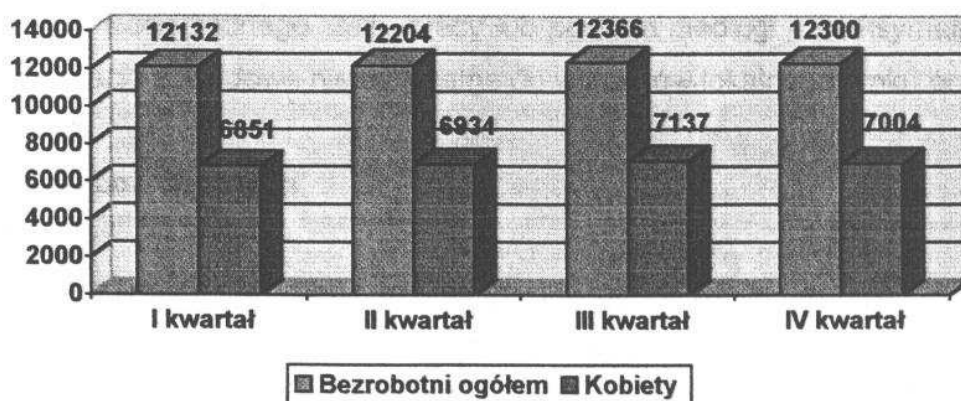
I. CHARAKTERYSTYKA DĄBROWSKIEGO BEZROBOCIA

Na dzień 31. 12. 2002 r. ewidencja bezrobotnych w Dąbrowie Górniczej obejmowała 12300 osób, co stanowiło 18,9% ogółu osób aktywnych zawodowo. Zarówno poziom bezrobocia, jak i udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo – osiągnęły wielkości nie notowane dotychczas w całym okresie istnienia zjawiska bezrobocia. Liczba bezrobotnych była o 1186 osób wyższa niż w końcu 2001 r., a stopa bezrobocia wzrosła w tym okresie o 2,3 punktu procentowego. Dynamikę wzrostu bezrobocia oraz stopy bezrobocia w 2002 roku przedstawiają poniższe wykresy :

Stopa bezrobocia w Dąbrowie Górniczej w 2002 r.

Dynamika wzrostu bezrobocia w 2002 r.

Za główne przyczyny rosnącego bezrobocia w Dąbrowie Górniczej należy uznać :

- przyspieszenie procesów restrukturyzacji gospodarki,
- złą kondycję ekonomiczną małych i średnich przedsiębiorstw, spowodowaną między innymi nadmiernym fiskalizmem,
- wchodzenie na rynek pracy roczników wyżu demograficznego z lat 80 – tych,
- „wygaszanie” pakietów socjalnych – czyli wygaszanie umów prywatyzacyjnych, które zawierały zakazy zwolnień pracowników i zobowiązania pracodawców do stabilizacji zatrudnienia w zakładach,
- brak efektywnych instrumentów wspierających działalność firm w regionie,
- niekorzystna koniunktura gospodarcza,
- ograniczenie zakresu realizacji aktywnych programów rynku pracy.

W porównaniu z rokiem ubiegłym nie zmieniła się zasadniczo struktura bezrobocia. Dominujące jego cechy to :

Więcej kobiet niż mężczyzn

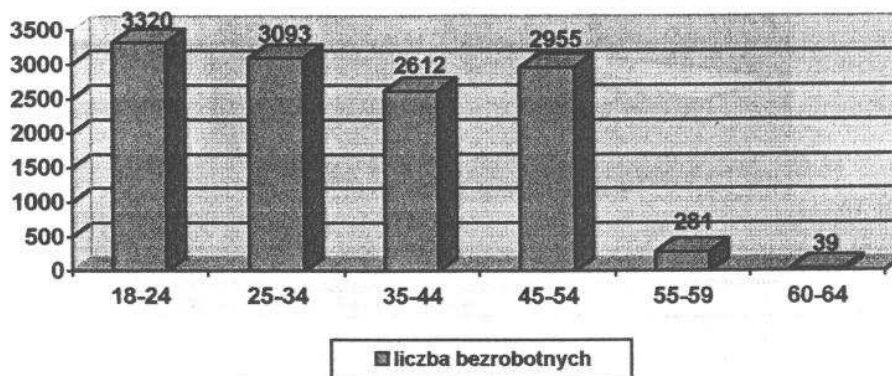
Zarejestrowane bezrobotne kobiety stanowią 57% ogółu bezrobotnych (7004 osoby). Ich sytuacja na rynku jest bardzo trudna. Świadczy o tym między innymi ich wysoki udział w liczbie długotrwale bezrobotnych – ponad 67%. Jako główne przyczyny długotrwałego bezrobocia kobiet można wymienić niskie wykształcenie (57% kobiet legitymuje się wykształceniem zasadniczym zawodowym, podstawowym i niepełnym podstawowym), brak doświadczenia zawodowego (57% kobiet nie posiada żadnego stażu pracy lub posiada niedługi – maksymalnie 1 rok) oraz kwalifikacje zawodowe nieadekwatne do warunków lokalnego rynku pracy.

Młody wiek bezrobotnych

Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią ludzie młodzi w przedziale wieku 18-24 lata – 3320 osób, co stanowi prawie 27% ogółu zarejestrowanych. Przedział wiekowy 25-34 lata reprezentuje 3093 osób tj. 25% ogółu zarejestrowanych. 2612 osób czyli 21% ogółu zarejestrowanych, to osoby w wieku 35-44 lata.

Bezrobotni w przedziale wieku 45-54 lata stanowią 24% ogółu zarejestrowanych (2955 osób). Tylko 281 osób reprezentuje przedział 55-59 lat, natomiast 39 osób to zakres wiekowy 60-64 lata. Powyższe dane ilustruje wykres :

Struktura wiekowa bezrobotnych

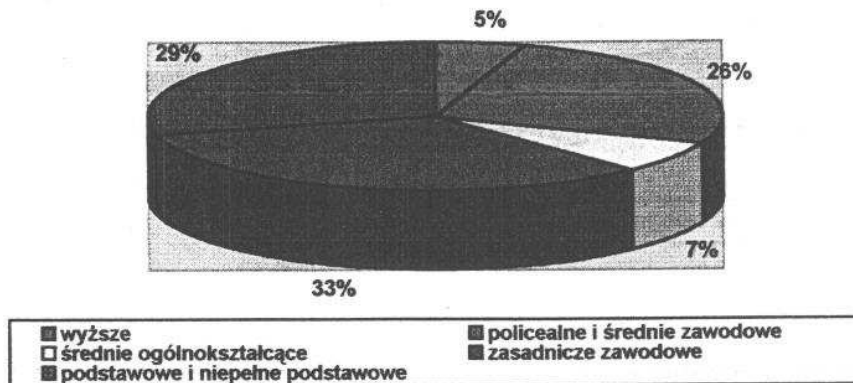

Niski poziom wykształcenia

Na koniec 2002 r. w populacji osób bezrobotnych, dominowały osoby legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym, które stanowiły 33% ogółu zarejestrowanych (4086 osób) oraz podstawowym i niepełnym podstawowym liczące 29% ogółu zarejestrowanych (3615 osób). Wykształcenie policealne i średnie zawodowe posiada 3554 zarejestrowanych, stanowiąc 26% ogółu zarejestrowanych, zaś średnie ogólnokształcące deklaruje 799 osób (7%). Najmniej liczną grupę, bo 576 osób, stanowią bezrobotni z wykształceniem wyższym (5%), choć w porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano wzrost o 2 punkty procentowe.

Strukturę bezrobotnych wg wykształcenia przedstawia zamieszczony poniżej wykres :

Struktura bezrobotnych wg wykształcenia

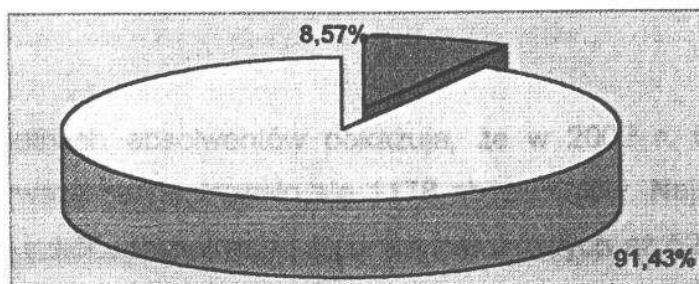

Niewielki udział osób pobierających zasiłek w ogólnej liczbie bezrobotnych

Na koniec grudnia 2002 r. liczba bezrobotnych uprawnionych do pobierania zasiłku wynosiła 1054 osoby, zaledwie 8,5% ogółu zarejestrowanych, z czego 444 osoby to kobiety (4% ogółu zarejestrowanych i 42% ogólnej liczby bezrobotnych uprawnionych do pobierania zasiłku). Liczba bezrobotnych pobierających zasiłki w porównaniu z rokiem 2001 r. zmniejszyła się o 3,5 punktu procentowego. Spadek tej liczby w głównej mierze spowodowany jest nieposiadaniem przez osoby rejestrujące się 365 dniowego okresu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, od którego uzależnione jest uzyskanie prawa do zasiłku. Pracodawcy bowiem co raz częściej proponują krótkotrwałe zatrudnienie, w niepełnym wymiarze czasu pracy, szukając w ten sposób możliwości zmniejszenia kosztów prowadzenia firmy.

Poza tym w dąbrowskim urzędzie na koniec grudnia 2002 r. zarejestrowanych było 1328 osób uprawnionych do pobierania zasiłku przedemerytalnego oraz 1310 osób uprawnionych do pobierania świadczenia przedemerytalnego.

Powyższe dane prezentuje wykres :

■ z prawem do zasiłku □ bez prawa do zasiłku

Długotrwałe pozostawanie bez pracy

Osoby pozostające bez pracy powyżej 12 – tu miesięcy stanowią 50% (6100 osób) ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

W ww. populacji znaczną grupą są osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy - 3599 osób (29% ogółu bezrobotnych).

Niepokojącym zjawiskiem jest fakt, iż liczba tych osób systematycznie rośnie. W I kwartale 2002r. były to 3053 osoby; w II kwartale 3197 osób; w III kwartale 3435 osób, natomiast w IV kwartale 2002r. aż 3599 osób.

Brak doświadczenia zawodowego

Aż 39% bezrobotnych (4800 osób) nie posiada żadnego doświadczenia zawodowego. Ponadto spora liczba (2216 osób) zarejestrowanych w tutejszym urzędzie osób (18%) wskazuje na niewielki staż - do 1 roku. Staż od 1 do 5 lat udokumentowały 1074 osoby (9%), od 5 do 10 lat pracy udokumentowało 1371 osób (11%), a od 10 do 20 lat pracy 1591 osób (13%). Bezrobotni mający ponad 20 letnie doświadczenie zawodowe stanowią liczbę 11248 osób (10%).

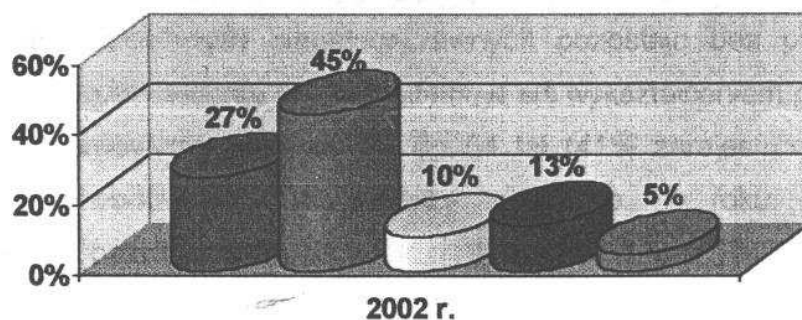
Na szczególne omówienie zasługują następujące kategorie bezrobotnych :

Absolwenci

Bilans bezrobotnych absolwentów pokazuje, że w 2002 r. w dąbrowskim Urzędzie po raz pierwszy zarejestrowało się 1178 absolwentów. Największą grupę stanowili absolwenci szkół policealnych i średnich zawodowych aż 524 osoby (45% ogółu absolwentów zarejestrowanych po raz pierwszy). Drugą pod względem liczebności grupę tworzyli absolwenci szkół wyższych 322 osoby (27% ogółu). 158 osób ukończyło zasadniczą szkołę zawodową (13% zarejestrowanych absolwentów), a 121 absolwentów legitymowało się wykształceniem średnim ogólnym (10%).

Zaskakującym zjawiskiem jest ogromny wzrost, w porównaniu z rokiem 2001, liczby absolwentów szkół wyższych, aż o 10%.

Struktura bezrobotnych absolwentów wg wykształcenia

■ wyższe	■ policealne i średnie zawodowe
□ ogólnokształcące	■ zasadnicze zawodowe
■ inne	

Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy

Z ogólnej liczby zarejestrowanych, 601 osób (5% ogółu bezrobotnych) pozbawionych zostało zatrudnienia w wyniku tzw. zwolnień grupowych. W 2002 r. zwolnienia z winy zakładu zgłosiło 15 przedsiębiorstw. Najczęstszym

powodem były problemy ekonomiczne firm. Najliczniejsze redukcje zgłosiły następujące zakłady :

- HK Zakład Mieszkaniowo Remontowy sp. z o.o. -188 osób
- PRD Budostal Sp. z o.o. - 104 osoby
- Montostal-Este - 93 osoby

W porównaniu z grudniem 2001 r. udział osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się o 3 punkty procentowe.

Osoby niepełnosprawne

Na koniec grudnia 2002 r. w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej bez pracy pozostawały 392 osoby niepełnosprawne. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby wobec, których orzeczono lekki stopień niepełnosprawności – 81%, umiarkowany stopień niepełnosprawności miało 14% zarejestrowanych osób niepełnosprawnych, a 5% osób posiadało znaczny stopień niepełnosprawności.

Cechami charakterystycznymi tej grupy są : długi okres pozostawania bez pracy (58% ogółu zarejestrowanych niepełnosprawnych pozostaje bez pracy powyżej 12 m – cy), niskie wykształcenie (41 % legitymuje się wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym), wiek od 45 do 54 lat (41% zarejestrowanych), brak doświadczenia zawodowego lub nieduży staż do 1 roku (50% ogółu niepełnosprawnych bezrobotnych).

**II. DZIAŁANIA POWIATOWEGO
URZĘDU PRACY W ZAKRESIE
OGRANICZANIA BEZROBOCIA**

II.1 POŚREDNICTWO PRACY

Priorytetowym zadaniem Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej jest pośrednictwo pracy. Realizacja tego zadania skupia się na działaniach polegających na inicjowaniu i organizowaniu różnego rodzaju przedsięwzięć, których celem jest: udzielanie pomocy poszukującym pracy w uzyskaniu zatrudnienia oraz pomoc pracodawcom w znalezieniu odpowiednich pracowników.

W 2002 roku Urząd dysponował prawie 3200 ofertami pracy – 190 spośród nich (6%) zostało pozyskanych przez aktywnego pośrednika pracy. Pośrednicy pracy skierowali na rozmowy kwalifikacyjne do pracodawców 1375 osób bezrobotnych; 309 bezrobotnych w ich wyniku podjęło pracę.

Ogółem, w omawianym okresie, z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy wyrejestrowano 4103 osoby.

Inną formą redystrybucji ofert pracy są giełdy pracy – spotkania z pracodawcami w siedzibie Urzędu, w trakcie których pracodawcy przeprowadzają rozmowy kwalifikacyjne z kandydatami do pracy.

W 2002 roku zorganizowano 72 giełdy pracy dla 26 pracodawców. Pracodawcy zaproponowali na nich 417 miejsc pracy. W spotkaniach wzięło udział 858 poszukujących pracy. Zatrudnienie znalazło 57 osób.

W minionym roku, dzięki aktywności pośredników pracy, udało się także nawiązać współpracę z kilkoma wiodącymi firmami z branży FMCG¹. Spośród tej grupy warto wymienić: Kaufland Polska sp. z o.o., Leader Price, Tabak Polska. Kontakt z ww. firmami zaowocował 28 podjęciami pracy. Rozwinięte zostały również kontakty z biurami doradztwa personalnego w zakresie realizacji ofert pracy oraz pośredniczenia w naborze kandydatów do pracy. Na szczególną uwagę zasługuje współpraca z firmami: Top Active Sp. z o.o. z Warszawy oraz Adecco z Katowic.

Warto także wspomnieć o regularnej współpracy z mediami w zakresie realizacji procesu rekrutacji, w szczególności z Dziennikiem Zachodnim, Trybuną Śląską czy Super Expressem. Udostępnianie ofert pracy w formie ogłoszenia prasowego, wspomaga proces rekrutacji, szczególnie na stanowiska gdzie pracodawcy od kandydatów wymagają posiadania specyficznych kwalifikacji.

¹ FMCG – branża dóbr łatwo zbywalnych (m.in. żywność, art. chemiczne)

Pośrednictwo pracy to także szybki dostęp do efektywnej i systematycznie aktualizowanej bazy danych o pracodawcach. Uzupełnieniem działań mających na celu pozyskiwanie nowych ofert pracy, jest wyjście naprzeciw potencjalnym pracodawcom, poprzez osobisty i telefoniczny kontakt, nawiązywany z nimi przez aktywnego pośrednika pracy. Dzięki tym kontaktom w roku 2002 pozyskano 190 miejsc pracy. Celem kontaktów jest przede wszystkim prowadzenie analizy rynku pracy a także rozpowszechnianie usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej. Przekłada się to na polepszenie jakości usług świadczonych bezrobotnym i pracodawcom. Uzyskane bezpośrednio od pracodawców informacje pozwalają na określenie tendencji w zatrudnianiu. Ponadto dzięki tym kontaktom stworzono branżową bazę danych o pracodawcach z terenu Dąbrowy Górniczej, deklarujących chęć współpracy z Urzędem w przypadku prowadzenia rekrutacji pracowników. W bazie znajdują się dane o 272 firmach.

II.2 PORADNICTWO ZAWODOWE

Poradnictwo indywidualne

Poradnictwo indywidualne polega przede wszystkim na wspomaganie planowania i organizowania poszukiwania pracy, pomocy w zakresie rozpoznania własnych możliwości i umiejętności przydatnych przy poszukiwaniu pracy oraz na udzielaniu wskazówek i rad przy podjęciu decyzji dotyczących wyboru zawodu, wyboru pracy, szkolenia, doskonalenia zawodowego, rozpoczęcia działalności gospodarczej itp.

Z poradnictwa indywidualnego w roku 2002 skorzystało łącznie 47 osób w tym 24 kobiety. Efektem udzielonych porad było podjęcie pracy przez 3 osoby, skierowanie na szkolenie 1 osoby oraz skorzystanie z innych form doradztwa i pomocy oferowanych przez Urząd Pracy przez 13 osób.

Poradnictwo grupowe

Poradnictwo grupowe polega na organizowaniu dla bezrobotnych serii spotkań, których celem jest wskazanie sposobów radzenia sobie w sytuacji bezrobocia, metod poszukiwania pracy, a także rozwój umiejętności interpersonalnych. Spotkania obejmowały też zajęcia uczące przygotowywania dokumentów aplikacyjnych i prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych.

Z poradnictwa grupowego do końca 2002 r. skorzystało 12 grup o łącznej liczebności 69 osób.

Doradcy zawodowi prowadzili także – na zlecenie pracodawców – zajęcia z pracownikami zwalnianymi w wyniku restrukturyzacji. W 2002 r. w ramach tej usługi przeprowadzono szkolenie dla pracowników zwalnianych w ramach restrukturyzacji firmy Obszaru Pionu Sieci Telekomunikacji Polskiej S.A. w Dąbrowie Górniczej. Szkolenie miało na celu zapoznanie jego uczestników z obecną sytuacją na rynku pracy i sposobami poszukiwania pracy.

Poza tym, przeprowadzali rozmowy doradcze z pracownikami zwalnianymi z Huty Katowice S.A., w celu określenia optymalnego kierunku szkolenia z zaproponowanej przez Hutę Katowice oferty szkoleniowej dla zwalnianych osób.

Kluby Pracy

Kluby pracy to grupowa forma wsparcia bezrobotnych mającą na celu przygotowanie uczestników zajęć do intensywnego i efektywnego poszukiwania pracy, tak aby po ich zakończeniu byli w stanie:

- w praktyce zastosować różnorodne techniki poszukiwania pracy
- określić i zanalizować lokalny rynek pracy
- określić i porównać swoje mocne strony z możliwościami oferowanymi przez rynek pracy
- udoskonalić swoje umiejętności podejmowania decyzji i ich realizacji

W 2002 r. w zajęciach Klubu Pracy uczestniczyło 118 osób, z których 28% (33 osoby) w wyniku uczestnictwa w zajęciach, podjęło pracę lub szkolenie zawodowe.

Informacja zawodowa

Jest to usługa realizowana w ramach poradnictwa zawodowego, z której co roku korzysta największa liczba osób. W 2002 r. z usługi tej skorzystało 1496 osób.

Najczęściej udzielano informacji na następujące tematy :

- pisanie CV i listu motywacyjnego,
- sposoby poszukiwania pracy,
- samozatrudnienie,
- program „Pierwsza Praca”,
- nowopowstające firmy na terenie Dąbrowy Górniczej,
- możliwości otrzymania pomocy w innych instytucjach (np. w zakresie udzielania pożyczek, pomocy prawnej itp.).

Program Aktywizacji Długotrwale Bezrobotnych

W listopadzie 2002 roku doradcy zawodowi Powiatowego Urzędu Pracy rozpoczęli realizację autorskiego programu mającego na celu zmobilizowanie osób długotrwale bezrobotnych (co najmniej rok) do aktywnego poszukiwania pracy.

Do programu wyselekcjonowano grupę dziesięciu osób (w wieku od 30 do 50 lat), o długim czasie pozostawania bez pracy (8-12 lat).

Program rozpoczął się Kursem Inspiracji - czterodniowymi, intensywnymi zajęciami, mającymi na celu pobudzenie wśród uczestników motywacji do poszukiwania pracy. Następnie przeprowadzane są spotkania kontrolne, które odbywają się co miesiąc, na których omawiane są postępy uczestników w poszukiwaniu zajęcia. Co prawda program trwa nadal i nie można w pełni ocenić jego efektów, ale wstępne wyniki są obiecujące - wszystkie osoby uczestniczące w programie współpracując z doradcą zawodowym aktywnie poszukują pracy, a jedna z nich już ją znalazła.

Informacja zawodowa dla młodzieży uczącej się

Informacja zawodowa dla młodzieży uczącej adresowana jest do uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych oraz gimnazjalnych. Prowadzona jest przez doradców zawodowych w formie prelekcji, na których poruszane są tematy wyboru zawodu, ścieżki edukacji oraz wejścia w przyszłości na rynek pracy. Prelekcje wspomagane są także projekcją filmów charakteryzujących wybrane zawody. Łącznie w 2002 r. w prelekcjach wzięło udział 965 uczniów dąbrowskich szkół.

Roboty publiczne

Roboty publiczne są subsydiowaną z Funduszu Pracy formą pomocy osobom bezrobotnym i oznaczają zatrudnienie w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przez organy samorządu terytorialnego, administracji rządowej lub instytucje użyteczności publicznej oraz organizacje statutowo zajmujące się problematyką ochrony środowiska, kultury, oświaty, sportu i turystyki, opieki zdrowotnej oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki.

W okresie od stycznia do grudnia 2002 roku programem robót publicznych objętych zostało 25 osób bezrobotnych.

Na sfinansowanie ich zatrudnienia Urząd przeznaczył 134, 3 tys. zł. Efektywność zatrudnieniowa programu wyniosła 35 %.

Aktywizacja zawodowa absolwentów

Program aktywizacji zawodowej absolwentów ma na celu minimalizowanie negatywnych skutków społecznych bezrobocia młodzieży. Przymusowa bezczynność u progu aktywności zawodowej uniemożliwia młodzieży prawidłowy rozwój społeczny i zawodowy. Bezrobocie absolwentów jest również barierą w zdobywaniu praktycznych umiejętności zawodowych, uniemożliwia sprawdzenie w praktyce nabytej w szkole wiedzy, a jednocześnie opóźnia usamodzielnienie się absolwenta i prawidłowe pełnienie ról społecznych. Zatrudnienie więc młodych ludzi, dopiero wkraczających w dorosłe życie, to jeden z najpoważniejszych problemów, który stara się rozwiązać Powiatowy Urząd Pracy, wykorzystując dostępne instrumenty i środki.

1. Umowy absolwenckie

Oznacza to subsydiowane z Funduszu Pracy zatrudnienie bezrobotnego absolwenta w pełnym wymiarze czasu pracy, w okresie nie dłuższym niż 18 miesięcy.

W 2002 r. zatrudnienie w ramach umów absolwenckich znalazło 21 osób, z których większość (61,9%) legitymowała się wykształceniem średnim zawodowym.

Organizatorami tego programu, w przeważającej części, byli mali i średni przedsiębiorcy.

Jest to program o bardzo wysokiej efektywności zatrudnieniowej, która wyniosła w roku ubiegłym 93,7 %. Pracodawcy chętnie zatrudniają absolwentów na stałe po zakończeniu refundacji, ponieważ okres umowy pozwala im na przygotowanie sobie profesjonalnego pracownika przy niewielkich kosztach własnych.

Ogółem w 2002 r. na umowy absolwenckie wydatkowano 84,0 tys. zł. Średni miesięczny koszt refundacji jednego miejsca pracy wyniósł 415 zł.

2. Staże absolwenckie

Istota stażu polega na świadczeniu pracy przez absolwentów, pod opieką i nadzorem pracodawcy i zdobywaniu w ten sposób praktycznych umiejętności, które wzmacniają ich pozycję na rynku pracy i ułatwiają w przyszłości znalezienie pracy, nie wykluczone, że u pracodawcy, u którego odbywają staż.

W okresie od stycznia do grudnia 2002 r. programem staży absolwenckich objęto 92 osoby. Głównymi organizatorami staży były jednostki budżetowe oraz banki komercyjne.

Wśród absolwentów odbywających staż dominowali absolwenci szkół wyższych, stanowiący 56,5% ogółu uczestników.

Efektywność zatrudnieniowa programu wyniosła 53,4%. Na stypendia wypłacone absolwentom wydatkowano w 2002 r. kwotę 287,0 tys. zł.

3. Program Pierwsza Praca

W czerwcu 2002 r. ruszył rządowy program „Pierwsza Praca”. Został on przygotowany z myślą o młodych ludziach kończących szkoły ponadgimnazjalne i potrzebujących pomocy w poszukiwaniu zatrudnienia, w zdobywaniu pierwszych doświadczeń zawodowych oraz w efektywnym funkcjonowaniu na współczesnym rynku pracy.

W jego ramach Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej przygotował dla bezrobotnych absolwentów lokalny program pod nazwą „Pewny Start”, który uzyskał

akceptację Marszałka Województwa Śląskiego i Dąbrowie Górniczej, przyznano na jego realizację 315,9 tys. zł.

Program jest realizowany w dwóch etapach - pierwszy etap trwał od 01. 08. 2002 r. do 30. 11. 2002 r., drugi trwa od 01. 11. 2002 r. do 30. 04. 2003 r.

Otrzymane środki finansowe przeznaczone zostały na następujące formy aktywizacji zawodowej, którymi ogółem objęto 266 osób :

- **staże absolwenckie**

Na staż absolwencki skierowano 177 absolwentów. W przeważającej części adresatami programu byli absolwenci szkół średnich zawodowych (46% ogółu objętych programem) oraz szkół wyższych (43,2 %).

Efektywność zatrudnieniowa programu wynosi aktualnie 21,7%, ale z uwagi na fakt, iż pierwszy etap programu zakończył się 30.11.2002 r. a drugi jeszcze trwa, na końcowe efekty programu trzeba będzie poczekać.

Na stypendia wypłacone absolwentom odbywającym staż wydatkowano do końca 2002 r. kwotę 224,6 tys. zł., tj. 70,1% ogółu wydatków poniesionych na realizację programu Pierwsza Praca.

- **umowy absolwenckie**

Na umowy absolwenckie skierowano 15 osób. W przeważającej części organizatorami tego programu byli mali i średni przedsiębiorcy. Wśród uczestników programu dominowali absolwenci legitymujący się wykształceniem średnim zawodowym (53,3%).

Efektywność zatrudnieniowa wyniosła 58,3 %. Ogółem w 2002 r. na program wydatkowano 12,0 tys. zł. co stanowi 4% środków przeznaczonych na program Pierwsza Praca.

- **roboty publiczne**

Na roboty publiczne skierowano 3 absolwentów szkół wyższych, umożliwiając im w ten sposób zdobycie pierwszego doświadczenia zawodowego, które w przyszłości w dużej mierze powinno im pomóc w znalezieniu stałej pracy.

Na refundację ich wynagrodzenia oraz składek na ubezpieczenie społeczne do końca grudnia 2002 roku wydatkowano 6,7 tys. zł. co stanowi 2,2% środków przeznaczonych na program Pierwsza Praca. Z uwagi na fakt, iż zakończenie programu nastąpi 30. 04. 2003 r., nie można ocenić jego efektywności.

- **szkolenia**

Na szkolenia zorganizowane dla bezrobotnych absolwentów skierowanych zostało 70 osób. Celem zorganizowanych szkoleń było umożliwienie absolwentom poszerzenia, uzupełnienia lub zmiany posiadanych kwalifikacji.

Zrealizowano następujące kierunki szkoleń :

- nowoczesne techniki sprzedaży,
- kierowca wózka jezdniowego – akumulatorowego i spalinowego,
- eksploatacja urządzeń elektroenergetycznych typu E i pomiarów,
- komputerowe programy użytkowe,
- księgowość komputerowa.

Efektywność zatrudnieniowa zorganizowanych szkoleń wyniosła 8,6%, a wydatki na ten cel stanowiły 20,5% ogółu środków przyznanych na realizację programu „Pierwsza Praca” tj. 62,6 tys. zł.

- **pożyczki z Funduszu Pracy na rozpoczęcie działalności gospodarczej**

W 2002 r. Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej udzielił jednej pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w kwocie 10, 0 tys. zł. Udzielona pożyczka została wydatkowana na uruchomienie sklepu z artykułami ogólnospożywczymi. Do rozpoczęcia działalności w tym zakresie, absolwent miał odpowiednie przygotowanie zawodowe (ukończył technikum handlowe), które postanowił wykorzystać w praktyce, do stworzenia sobie samodzielnego miejsca pracy.

Kwota udzielonej pożyczki, stanowi 3,2% ogółu kosztów poniesionych na finansowanie programu Pierwsza Praca.

Szkolenia

Polska gospodarka poddana procesowi restrukturyzacji ujawniła potrzebę ustawicznego kształcenia dorosłych. Pracodawcy zatrudniając pracownika wymagają od niego aby był uniwersalny i posiadał szereg dodatkowych umiejętności potwierdzonych odpowiednimi certyfikatami. Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej wychodząc naprzeciw tej potrzebie organizuje szkolenia dla osób bezrobotnych. Celem organizowanych szkoleń jest zwiększenie szans osób pozostających bez pracy na uzyskanie zatrudnienia. Jako program rynku pracy

szkolenia zajmują coraz ważniejszą pozycję wśród aktywnych programów rynku pracy.

W okresie od stycznia do grudnia 2002 r. różnego rodzaju szkoleniami organizowanymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej objęto 163 osoby bezrobotne. Szkolenia te miały formę szkoleń grupowych i indywidualnych.

Adresatami szkoleń grupowych były osoby, których kwalifikacje wymagały uzupełnienia bądź poszerzenia, co w konsekwencji zwiększało ich możliwości na zatrudnienie. Inicjatorem szkoleń grupowych był Urząd, który w oparciu o analizę ofert pracy, analizę struktury zarejestrowanych bezrobotnych oraz potrzeby zgłaszane przez samych zainteresowanych ustalił kierunki kształcenia. Adresatami szkoleń organizowanych w trybie indywidualnym były osoby wykazujące się własną inicjatywą w poszukiwaniu zatrudnienia i mające szanse zatrudnienia z chwilą nabycia określonych kwalifikacji. Kierunki szkoleń indywidualnych wskazywali ubiegający się o skierowanie na szkolenie indywidualne.

W 2002 r. zrealizowano szkolenia o następujących kierunkach :

- szkolenia grupowe dla 115 osób:
- kierowca wózka jezdniowego – akumulatorowego i spalinowego napędzanego paliwem ciekłym i gazowym,
- obsługa kas fiskalnych,
- zintegrowany pakiet obsługi komputera wraz z obsługą kas fiskalnych,
- instalator wykończenia wnętrz,
- ABC- przedsiębiorczości,
- obsługa kadrowo-finansowa firm,
- eksploatacja urządzeń elektroenergetycznych typu E i pomiarów ochronnych uziemień i zerowań / bez ograniczenia napięcia /,
- prawo jazdy kat. C, kat. E/C, kat. D
- nowoczesne techniki sprzedaży,
- komputerowe programy użytkowe,
- księgowość komputerowa,
- spawanie gazowe, elektryczne, w osłonie CO₂, w osłonie argonu.
- szkolenia indywidualne dla 48 osób
- palacz CO i obsługa wymienników ciepła,

- obsługa stacji paliw i urządzeń gazowych,
- szkolenie komputerowe z syntezą mowy,
- pracownik ochrony osób i mienia II stopnia,
- obsługa komputera i projektowanie stron www,
- diagnosta,
- uprawnienia gazowe,
- komputerowe kosztorysowanie robót budowlanych,
- ładowarki jednonaczyniowe Ł-34,
- kurs dokształcający – świadectwo kwalifikacji,
- BHP dla służb,
- artystyczne układanie roślin.

W 2002 r. pracę znalazło 79 absolwentów organizowanych przez Urząd szkoleń, co stanowi 50,3% ogółu przeszkolonych.

Najbardziej efektywne z punktu widzenia późniejszego zatrudnienia były następujące szkolenia :

- instalator wykańczania wnętrza (71,4 %),
- ABC – przedsiębiorczości (60 %),
- eksploatacja urządzeń elektroenergetycznych typu E i pomiarów ochronnych uziemień i zerowań - bez ograniczenia napięcia (42,9 %),
- kierowca wózka jezdniowego – akumulatorowego i spalinowego, napędzanego paliwem ciekłym i gazowym (38,9 %),
- obsługa kas fiskalnych (36,8 %).

Ogółem w 2002 roku Urząd wydatkował na program szkoleń 116,0 tys. zł.

Dla osób bezrobotnych, które same chcą zainwestować w podniesienie kwalifikacji a ich możliwości finansowe są ograniczone poprzez fakt pozostania bez pracy, ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu przewiduje pożyczki szkoleniowe. Plusem tej formy pomocy są: spłata po zakończeniu szkolenia oraz zerowa stawka oprocentowania.

W 2002 roku z tej formy pomocy skorzystały dwie osoby. Otrzymały one pożyczki w kwocie 4.000 PLN na sfinansowanie kosztów następujących szkoleń:

1. operator koparko – ładowarki /1. 000 PLN/,
2. ochrona przed promieniowaniem jonizującym /3. 000 PLN/.

Dane dotyczące szkoleń przedstawia poniższa tabela :

Szkolenia osób bezrobotnych w 2002 r.

SZKOLENIA	Liczba osób, które rozpoczęły szkolenie			Liczba osób, które ukończyły szkolenie			Liczba osób, które podjęły pracę po szkoleniu			Wskaźnik zatrudnienia / % /
	O	K	M	O	K	M	O	K	M	Ogółem
INDYWIDUALNE	48	11	37	46	10	36	10	1	9	21,7%
GRUPOWE	115	48	67	111	49	62	69	24	45	62,2%
OGÓŁEM	163	59	104	157	59	98	79	25	54	50,3%

II.4 Program aktywizacji bezrobotnych finansowany z budżetu miasta

Poza Funduszem Pracy w 2002 r. Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej otrzymał także wsparcie finansowe z budżetu miasta w wysokości 50 000 zł. Dzięki otrzymanym środkom pomocy udzielono 91 osobom bezrobotnym – 83 bezrobotnych zostało przeszkolonych w zakresie obsługi komputera oraz kasy fiskalnej a dla 8 osób zostały utworzone nowe miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych. Koszty poniesione na szkolenia to 43,9 tys. zł., na prace interwencyjne 6,1 tys. zł.

II.5 Aktywizacja osób niepełnosprawnych

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej realizuje także działania adresowane do osób niepełnosprawnych, są nimi pośrednictwo pracy oraz szkolenia. Działania te stanowią elementy rehabilitacji zawodowej, mającej na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego.

W 2002 r. Urząd dysponował 252 ofertami pracy dla osób niepełnosprawnych, na które skierowano 186 osób. Pracę w wyniku wydanych skierowań podjęły 184 osoby. Ogółem w ubiegłym roku z powodu podjęcia pracy z ewidencji osób niepełnosprawnych wyrejestrowało się 197 osób.

Ponadto w okresie od stycznia do grudnia 2002 r. Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej realizował szkolenia dla osób niepełnosprawnych mające na celu zwiększenie szans tych osób na rynku pracy. Szkolenia finansowane były z środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ogółem przeszkolono 29 osób. Efektywność zatrudnieniowa wyniosła 17,2%. Kwota środków wydatkowana na ten cel to 15,8 tys. zł.

Dane dotyczące szkoleń przedstawia poniższa tabela :

Szkolenia finansowane z PFRON

SZKOLENIA	Liczba osób, które rozpoczęły szkolenie			Liczba osób, które ukończyły szkolenie			Liczba osób, które podjęły pracę po szkoleniu			Wskaźnik zatrudnienia / % /
	O	K	M	O	K	M	O	K	M	OGÓŁEM
PFRON	29	15	14	29	15	14	5	3	2	17,2 %

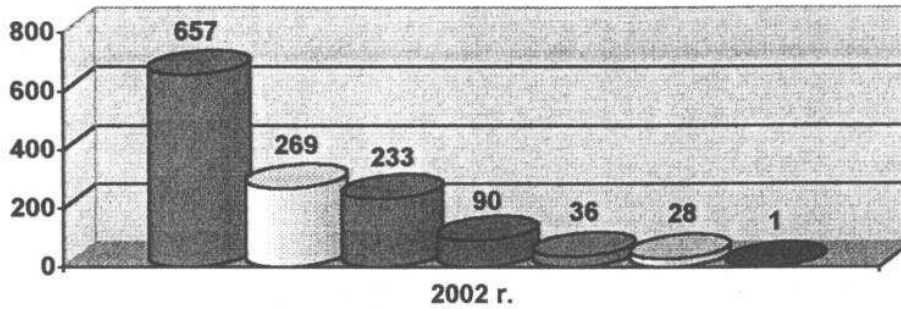
Struktura wydatków Funduszu Pracy w 2002 r.

L.p.	Programy rynku pracy	Wydatki /w tys. zł./	%
1.	Szkolenia	120,0	11,0
2.	Aktywizacja zawodowa absolwentów	686,9	62,6
3.	Prace interwencyjne	154,7	14,1
4.	Roboty publiczne	134,3	12,2
5.	Obsługa pożyczek	0,8	0,1
	ogółem	1 096,7	100

Struktura wydatków Funduszu Pracy w 2002 r.
na program „Pierwsza Praca”

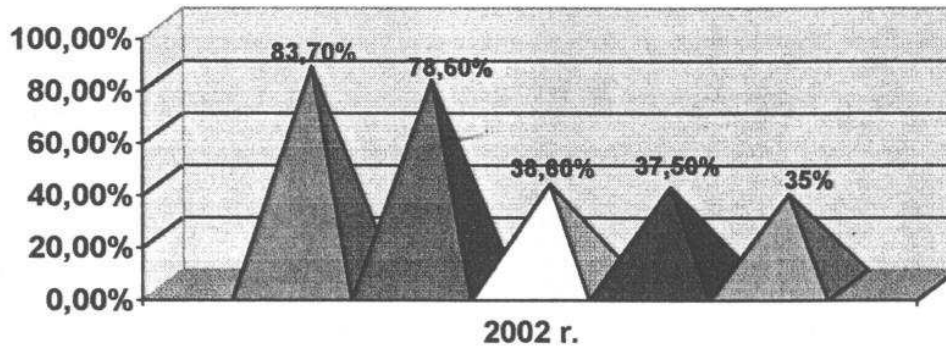
L.p.	Programy rynku pracy	Wydatki /w tys. zł./	%
1.	Szkolenia	62,6	19,8
2.	Stáže absolwenckie	224,6	71,1
3.	Umowy absolwenckie	12,0	3,8
4.	Roboty publiczne	6,7	2,1
5.	Požyczki	10,0	3,2
	ogółem	315,9	100

**Liczba uczestników programów rynku pracy
finansowanych z Funduszu Pracy w 2002 r.**

■ Ogółem □ staże ■ szkolenia ■ prace interwencyjne ■ umowy absolwenckie □ roboty publiczne ■ pożyczki

**Efektywność programów rynku pracy finansowanych
z Funduszu Pracy w 2002 r**

■ prace interwencyjne ■ umowy absolwenckie □ staże ■ szkolenia ■ roboty publiczne